

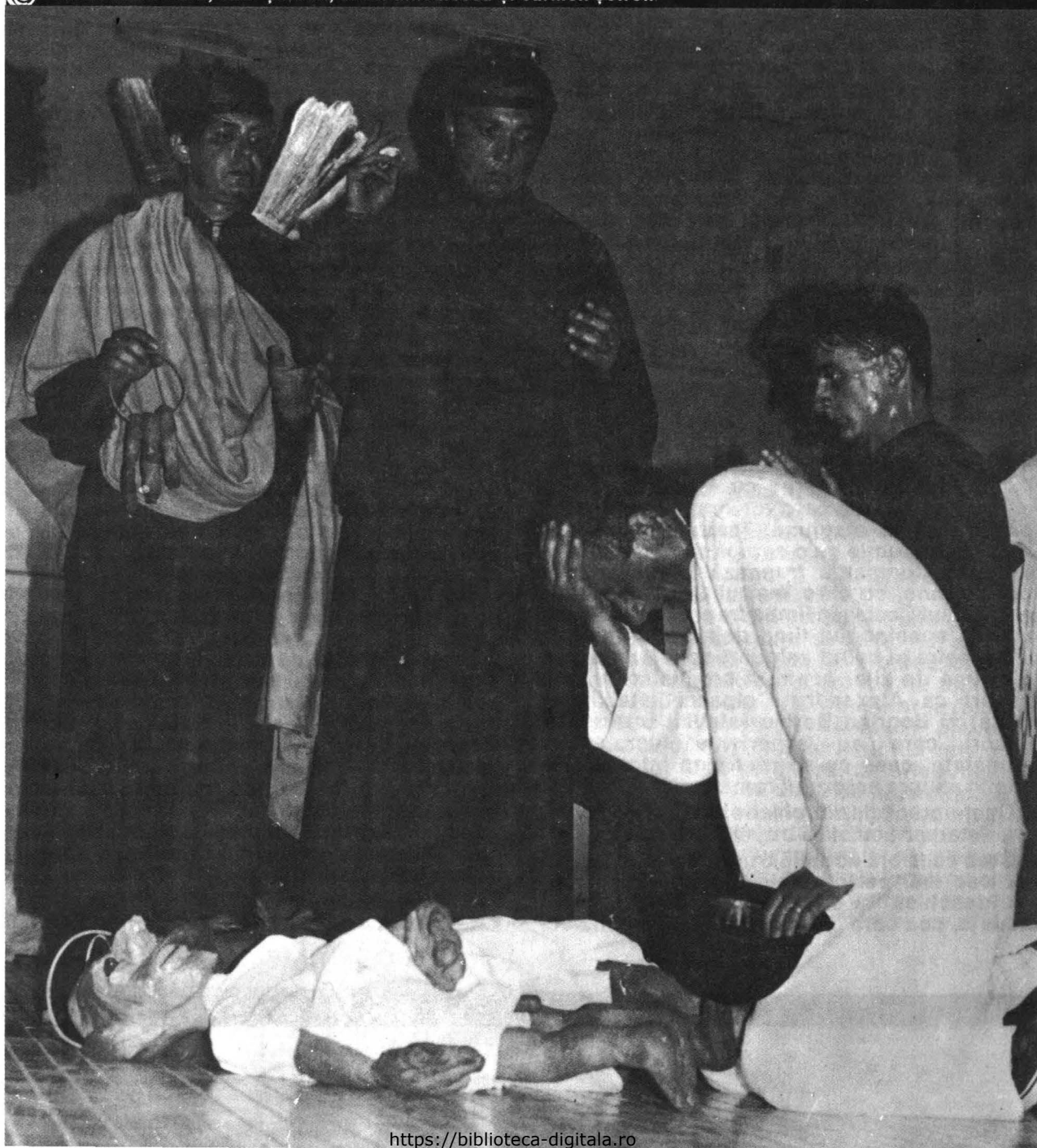
# TOAMNA SE COC LIVEZILE CU ILUZII

**P**rezența Teatrului Național la Salzburg a netezit calea pentru teatru la un festival consacrat prin excelență muzicii" - declara Constantin Măciucă, directorul artistic al TNB, la conferința de presă organizată la mijlocul lunii septembrie. Iar Adriana Popescu, secretar literar, sublinia cu energie: "La Salzburg s-a cucerit o piață culturală. Pe străzi se cânta corul din **Troienele**, care devenise parcă un refren al orașului". După dispariția lui Herbert von Karajan, directorul festivalului de la Salzburg a devenit Gerald Mortier, care a inițiat o serie de manifestări teatrale. A apelat la regizorul Peter Stein și astfel s-a născut o microstagionă teatrală: Andrzej Wajda cu **Nunta** de Wyspianski, Peter Stein cu **Iuliu Cezar** de Shakespeare și Andrei Șerban cu **Trilogia antică**. Trilogia s-a jucat în-

tr-o salină dezafectată, la Hallein, o localitate-satelit a Salzburgului. Cele patru reprezentații au reactivat performanța teatrului și au modificat percepțiile și reacțiile unui public care se baza mai mult pe capacitatea informațională a cuvântului decât pe cea emoțională, familiarizându-l cu un cod al receptării extraverbale. "Înainte de a pleca, Andrei Șerban ne prevenise că publicul va fi destul de rece" spunea Adela Mărculescu. "Întâlnirea cu acest public foarte special - poate chiar snob - a însemnat un act de mare importanță. Am reușit să dovedim că sîntem o forță artistică. Am depășit, în același timp, o barieră de ordin psihologic". Iar Florina Cercei își amintește: "În mod tradițional, la festivalul de la Salzburg nu se scrie despre aceeași trupă sau despre același eveniment cultural două zile consecutiv, dar pentru noi s-a întîmplat acest lucru".

La Edinburg, Andrei Șerban a ales ca

mihai mălaimare, emil șerban, sorin dinculescu și carmen șofron





spatiu de joc o fostă bursă de cereale - "Corn Exchange". Problemele de adaptare, reordonarea mișcării din spectacol în funcție de noul loc de joc au stîrnit actorii să intre pe traseele imaginației și ale intuiției spațiale. Publicul, alertat de o publicitate eficientă, informată a apreciat cu un entuziasm superlativ reprezentațiile.

O statistică din culisele efortului artistic arată un cumul de 40 de ore de spectacol, 30 de ore de repetiții și 90 de ore de călătorie. "Turneul a avut asupra mea un efect special" - spune cu o imensă oboseală Maia Morgenstern. "A fost un fel de triumf asupra propriei mele neputințe. Am putut să mă reîntorc, să sorb dintr-un izvor de energie după un drum extrem de istovitor, în care a fost deseori atinsă limita de rezistență". Tînăra actriță Ecaterina Nazare explorează o zonă interioară în care vitalitatea amintirilor se lasă cu greu prinsă de cuvînt: "Limbajul Trilogiei se apropie de limbajul unei orchestre simfonice. Cred că **Trilogia antică** e un teatru pur, care trăiește într-un

prezent continuu. Îmi amintesc de serile de la Edinburgh, de interesul pe care-l declanșam și care avea semnificația unei "clauze" acordate teatrului românesc. Manifestările publicului de la Edinburgh treceau de la calmul englezesc la entuziasmul dezlănțuit. Părea a fi un transfer de stare care irupea din **Trilogie**.

Aș vrea să salut cu căldură publicul românesc care de cîte ori ne întorcem acasă ne ajută să ne recăpătăm adevărata noastră dimensiune și să ne atingem menirea".

Ce va urma? Un neînterupt dans al afişelor, al numelor, al surprizelor. Cîteva dintre acestea: **Familia lui John** de Simon Gray, regia Ivan Helmer, **Năpasta** de I.L. Caragiale, regia Dana Dima, trei piese vechi românești reunite sub titlul **Copacul cu iluzii**, regia Irina Boieru. Un copac cu iluzii poate fi chiar teatrul. Ni-l putem închipui încă o dată ca o livadă sub ramurile căreia stăm cu auzul înstelat de zvonurile lumii.

ADINA BARDAȘ

## MIHAI MĂLAIMARE: "UN TEATRU NU SE DEFINEȘTE NUMAI PRIN SUCESELE SALE ÎN STRĂINATATE"

Pe Mihai Mălaimare, directorul Teatrului "Masca", l-am găsit într-o sală de clasă a Colegiului "Sfîntul Sava", acolo unde a reușit să se refugieze teatrul său, rămas fără sediu. Aveam să aflu mai întîi că actorii continuă să se adune și să repete în fiecare zi, chiar dacă de cele mai multe ori o fac pe tăcute, pentru a nu deranja elevii din clasele vecine, motiv pentru care, de cele mai multe ori, repetă abia după ora 8 seara. Așadar, "în spațiul" de care "dispun" acum de spectacole nu poate fi vorba, și nici de repetiții propriu-zise.

■ În secunda în care eram dat afară și cu lucrurile în stradă, fără să se manifeste nici un fel de înțelegere din partea Primăriei Capitalei, singurii care mi-au sărit în ajutor au fost directorii și profesorii acestui colegiu, pe care nici măcar nu-i cunoșteam pînă atunci. Găsisem, mai demult, sprijinul domnilor Radu Boroianu și Cristian Hadji-Culea pentru înființarea unui atelier de joc teatral, într-o instituție de învățămînt, dar n-am bănuat că mă voi afla atît de repede în fața acestei alternative. Actualul spațiu - sala de clasă - este atît de evident impropriu spectacolelor, - înțe, de fapt, sîntem în fața unei decizii pe care cei interesați o pot lua în deplină siguranță: desființarea teatrului. Pentru că și eu cred, ca și ei, că un teatru nu se definește numai prin succesele sale în străinătate. Ele trebuie să fie consecințe, nu cauze. Altfel, pare foarte frumos proiectul de deplasări al Teatrului "Masca" pentru anul în curs și cel viitor, susceptibil de a fi chiar invidiat. Nu sînt lucruri imaginare, ci certitudini: anul acesta, după recentul turneu în Egipt și cel din Slovacia, vom fi o lună în Franța și Elveția, apoi, în '93, în martie - Luxemburg, în aprilie - SUA, în mai Franța și Ucraina, iunie, iulie, august, septembrie - Egipt, octombrie - Kuweit și Liban,

noiembrie - Uzbekistan.

□ Cu un asemenea program s-ar zice că nici n-ați mai avea nevoie de sală!

■ Oricare român care a călătorit onest în străinătate, fără a dispune de mijloace bănești deosebite, știe ce înseamnă să mîncîi conserve și să fii departe de casă. N-am vrut să fac numai spectacole care să aibă succes, ci să realizez o trupă, ceea ce presupune un travaliu mult mai dur. Dar atîtea luni pe drum înseamnă pierderea contactului cu lumea teatrului de acasă și, pe de altă parte, în contextul vieții de la noi, transformarea oame-nilor trupei în mici negustori care agonisesc una-alta pentru sufletele rămase acasă. Nici vorbă, în condițiile astea, de o preocupare serioasă și continuă în legătură cu devenirea noastră. Nu putem evolua fără publicul românesc. Dacă mă aflu acum într-o perioadă fastă, de mari succese, e grație celor 30.000 de spectatori care au fost alături de noi în sălița din Piața Amzei. Teatrul nu este decît un creuzet, în care intrăm deopotrivă creatori și spectatori, iar tot ceea ce înseamnă spectator de altă cultură se poate constitui, dacă vreți, într-un catalizator, dar substanța de bază e dată întotdeauna de spectatorii autohtoni. Sînt ușor îngrijorat și, din acest motiv, toată această "confirmare internațională" mă lasă rece.

□ Poate ar fi trebuit să pornim discuția noastră chiar de la ea și de la premiile obținute în Egipt, care o atestă.

■ Cu festivalul teatral din Egipt ne-am întîlnit încă din anul trecut, cînd am hotărît, acasă, și am izbutit, să facem o demonstrație de forță: avînd sprijinul Ministerului Culturii și al TAROM-ului, am transportat atunci trei spectacole, Medievale, Clovnii și Mantaua, jucînd în

DIALOG